

AKTSIASELTSI

**EESTI KAUPMEESTE
MAJANDUSKESKUS**

EKM

PÕHIKIRI

Aktsiaseltsi

Eesti Kaupmeeste Majanduskeskus

(EKM) põhikiri.

„Kaisa“

Eesti Kaupmeeste Majanduskasutus

(EKH) põhikirj.

I. Aktsiaseltsi eesmärk ja õigused.

§ 1. Aktsiaseltsi „Eesti Kaupmeeste Majanduskeskus“ (E.K.M.) eesmärgiks on olla Eesti kaupmeeste majanduslikuks keskuseks kaupmeeste kaupadega varustamisel ja kaupmeeste kaupade edasimüümisel ning kauplemine igasuguste kaupadega sise- ja välismaal oma ja komisjoni arvel.

§ 2. Aktsiaseltsil on õigus asutada, omandada ja rentida oma sihile vastavaid kaubanduslikke ja tööstuslikke ettevõtteid; samuti ka avada osakondi, agentuure ja ladusid Eestis ja välismaal; omandada, võõrandada, pantida ja rendile anda kinnisvara ja vallasvara ning olla osanikuks teistes ettevõtetes. Oma majandusliku tegevuse kõrval on aktsiaseltsil õigus toetada ja edendada erakaubandust ka ideeliselt.

§ 3. Aktsiaseltsi kohta on kehtivad kõik Eestis praegu maksvad kui ka tulevikus maksmapandavad aktsiaseltside kohta käivad seadused ja määrused.

§ 4. Seaduses ja aktsiaseltsi põhikirjas ettenähtud aruanded ja teadaanded avaldatakse Riigi Teatajas.

§ 5. Aktsiaseltsil on juriidilise isiku õigused ja omanimeline pitsat.

II. Aktsiaseltsi põhikapital, aktsiad ja aktsionäride õigused ning kohustused.

§ 6. Aktsiaseltsi põhikapital on ükssadaviiskümmend tuhat (150.000) krooni, mis jaotatakse ükstuhat viiesajaks aktsiaks, igaüks ükssada (100) krooni.

§ 7. Kogu ülalnimetatud aktsiate arv jaotatakse omavahelisel kokkuleppel asutajate ja nende poolt aktsiaseltsist osavõtmiseks kutsutud isikute vahel.

Hiljemalt kolme kuu jooksul, arvates käesoleva aktsiaseltsi asutamiseks loa andmisest Majandusministrilt, makstakse igalt aktsialt 40% viimase nominaalväärtusest. Järgnevate sissemaksude tähtajad määrab kindlaks juhatus selle tingimusega, et kogu aktsiate nominaalväärtus oleks tasutud ühe aasta jooksul, arvates seltsi tegevuse avamise päevast. Nende sissemaksude määrade tähtaegadest antakse teada vähemalt kolm kuud enne nimetatud tähtaega avaliku kuulutuse teel.

§ 8. Kõik sissemaksud aktsiate eest märgitakse selleks korraldatud raamatusse ja kviitungitele, mis vähemalt kahe asutaja allkirjaga välja antakse, kusjuures peale viimast sissemaksu kviitungi asemel aktsia välja antakse. Nende kviitungite omanikel on seni, kui kviitung aktsia vastu ei ole ümber vahetatud, kõik aktsionäri kohused ja õigused.

§ 9. Aktsia eest sissemakstud raha mahutavad asutajad a.-s. Krediit Panka hoiule aktsiaseltsi nimemele kuni seltsi juhatuse nõudmiseni.

§ 10. Aktsiatest on 70% nimelisi ja 30% nimeta. Kõik aktsiad on järjekorras nummerdatud ja kannavad vähemalt kolme juhatusliikme allkirja ja seltsi pitsati jäljendit. Neist aktsiaist jätavad seltsi asutajad endale mitte vähem kui 3% nimelisi ja 2% nimeta aktsiaid ja ei või neid võõrandada või nimelisi aktsiaid ümber vahetada nimeta aktsiate vastu kuni esimese operatsiooniaasta kohta kokkuseatud aruande kinnitamiseni peakoosoleku poolt.

§ 11. Peale kõikide aktsiate jaotamist ja igalt aktsialt 40% tema nominaalväärtusest sissemaksimist kutsutakse kokku asutajate koosolek, millest osa võtavad asutajad.

§ 12. Kui aktsiaseltsi asutamine on asutajate koosolekul otsustatud, nõuavad aktsiaseltsi asutajad Majandusministrilt loa aktsiaseltsi põhikirja registreerimiseks, esitades asutajate koosoleku protokollid ära kirja, aktsionäride nimekirja, panga kviitungite ära kirja aktsiaseltsi nimele asutajate poolt sisse makstud summade üle.

§ 13. Esitatud dokumentidega tuleb tõendada, et aktsiad on jaotatud ja et 40% nende väärtusest on sisse makstud.

§ 14. Aktsiaselts avab oma tegevuse pärast põhikirja registreerimist esimese peakoosoleku otsuse põhjal Majandusministri loaga.

Kui aktsiaseltsi asutamine põhikirjas ettenähtud tähtajaks korda ei läinud, teatatakse sellest Majandusministrile asutajate poolt, ühel ajal sellest avalikult kuulutades.

§ 15. Pärast seda, kui nimetatud kogu aktsiate hulk täielikult on sisse makstud, võib selts põhi-

kapitali suurendada aktsiate uute väljaannete teel esialgselt väljaantud aktsiate nimelise hinnaga, kuid ainult peakoosoleku otsust mööda ja Majandusministri igakordse iseäralise loaga.

§ 16. Iga uue väljaantava aktsia eest tuleb omandajal peale nimelise hinna veel teatav preemia maksta, vähemalt nii suures summas, kui seltsi tagavarakapitali osa viimase bilansi järgi eelmiste väljaannete igapähe aktsia kohta tuleks. Nii-sugusel teel korjatud preemiad lähevad sama tagavarakapitali suurendamiseks.

Järgmiste aktsiate väljaandmisel on endistel aktsionäridel eesõigus neid omandada vastavalt endiste aktsiate arvule. Kui endised aktsionärid ei lunasta kõiki uusi aktsiaid, siis avatakse vabamüük.

§ 17. Iga aktsia juurde lisatakse kupongileht dividendi saamiseks 10 aasta jooksul. Kupongidele tähendatakse aktsia number ja aastaarvud järjekorras. On 10 aastat möödunud, antakse aktsiate omanikele samas korras uued kupongilehed järgmiseks 10 aastaks jne.

§ 18. Kes nimelisi aktsiaid teistele soovib edasi müüa, peab neid müüa pakkuma esialgselt juhatus kaudu. Ei leia juhatus neile ostjaid aktsionäride hulgast ühe kuu jooksul, on müüdavate aktsiate omanikul õigus neid müüa oma äranägemisel. Edasimüüdud aktsiatele teeb juhatus sellekohase pealkirja, müüki protokollides ja aktsiate-raamatus ära märkides kahe nädala jooksul.

Juhatus teeb üleandmise pealkirja nimelistele aktsiatele ainult SK X k. I j. 1914 a. väljaande § 2167 ettenähtud juhul ja kohtuotsusel. Aktsiate

üleandmine peab juhatuse poolt mitte hiljemalt kui 15 päeva jooksul peale aktsiate ettepanemist tehtud olema, niisama siis, kui juhatus ise üleandmise toimetab teistele isikutele, peavad selle sama aja jooksul üleandmise dokumendid ära tähendatama.

Nimeta aktsiad käivad käest kätte ilma mingi vormi täitmata ja nende omanikeks arvatakse need, kelle käes nad on, välja arvates juhud, kui nad kohtuotsust mööda tühistatakse.

Ajutisi kviitungeid, missugustel ei ole juhatuse pealkirja, et juhatus on sissemaksud vastu võtnud, ei tohi teistele edasi anda ja iga kokkulepe niisuguste kviitungitega on tühine. See kohustus tuleb igale ajutisele kviitungile tähendada.

§ 19. Ajutiste kviitungite ja aktsiate liikumiste asjus börsil allub selts kõigile praegu maksvatele, kui ka edaspidi maksmapandavatele määrustele ja korraldustele.

§ 20. Aktsiatest eraldi ei või kuponge edasi anda, välja arvatud möödunud tähtaegadega kupongid, mille edasiandmiseks ei nõuta mingisuguseid edasiande-pealkirju.

§ 21. Kui ajutised kviitungid või nimelised aktsiad või nende kupongid on kaotatud, välja arvatud möödunud tähtaegadega kupongid, peab sellest juhatusele kirjalikult teatama ühes kaotatud kviitungite või aktsiate numbrite ülestähendamisega. Kui kuue kuu jooksul, arvates kuulutamise päevast, kaotatud kviitungite või aktsiate kohta mingisuguseid teateid ei tule, siis antakse välja uued kviitungid, aktsiad või kupongid endiste numbrite all ja pealkirjaga, et need on kaotatud

asemele välja antud. Möödunud ja jooksvate tähtaegadega nimeliste aktsiate kupongide, nimeta aktsiate ja nende kupongide kaotamise kohta ei võta juhatus mingisuguseid teadaandeid vastu ja nimetatud kupongide väljaandmise tähtajal antakse dividendid kupongi esitajale välja. Uute kupongilehtede väljaandmise tähtajal nimeta aktsiatele antakse kupongilehed nimeta aktsia esitajale. Läheb aga nimeta aktsia kaduma, antakse isikule, kes teatab, et see aktsia tema omandus on olnud ja kaduma läinud, alles siis uus aktsia (duplikaat) välja, kui ta kohtus hoiukorras kindlaks on teinud, et esialgne aktsia kui kadunu tühjaks on tunnistatud ja sellekohase seadusliku jõusse läinud kohtuotsuse seltsi juhatusesele ette paneb. Mõlemal korral kannab isik, kes uue aktsia soovib saada, kõik selle valmistamise läbi tekkinud kulud.

§ 22. Sel juhul, kui ajutiste kviitungite või aktsiate omanik sureb või tema varandus eestkostmise alla pannakse, käivad eeskostjad teiste ajutiste kviitungite või aktsiate omanikega ühtviisi käesoleva põhikirja üldiste määruste alla.

III. Seltsi juhatus ja nõukogu, nende õigused ja kohused.

§ 23. Aktsiaseltsi juhatus koosneb vähemalt viiest liikmest. Juhatusese liikmed valitakse peakoosoleku poolt kolmeks aastaks ja vähemalt üks juhatuseliikme kandidaat üheks aastaks.

Iga aasta langeb juhatusese liikmete hulgast välja $\frac{1}{3}$ liikmeid, esimesel kahel aastal liisuga, hiljem valimisvanuse järgi. Väljalangenut võib tagasi valida. Juhatusese asukoht on Tallinnas.

§ 24. Juhatuse liikmeteks ja kandidaatideks valitakse isikud, kellel enda nimel on mitte vähem kui 5 aktsiat, mis peakoosoleku poolt määratud kohal hoitakse alal seni, kuni valitud isikud viibivad tähendatud ametites; nimetatud aktsiaid ei või anda edasi kellelegi, enne kui nende aktsiate omanike viimase ametiaasta aruanne ja bilanss kinnitatud.

§ 25. Juhatuse liikmed valivad endi keskelt juhatuses esimehe ja tema kaks asetäitjat, sekretäri ja tema asetäitja, esimene kord peale asutajate poolt kokkukutsutud peakoosolekut, edaspidi pärast iga-aastast korralist peakoosolekut.

§ 26. Juhatus liikmed võivad saada kas kindla palga või tasu puhaskasust või mõlemad tasud üheskoos, peakoosoleku äranägemisel ja tema poolt kindlaksmääratud suuruses.

§ 27. Juhatus ajab seltsi asju korraliku äripidamise eeskujul. Tema kohuseks on:

a) aktsiate eest raha vastuvõtmine ja aktsiate väljaandmine;

b) raamatupidamise ja kirjatoimetuse sisseseadmine, samuti ka aruande, bilansi, eelarve ja tegevuskava koostamine ja nõukogu kaudu peakoosolekule esitamine;

c) tarviliste isikute seltsi teenistusse ametisse seadmine ja vallandamine ning nendele töö ja palga määramine;

d) vallasvara ost ja müük nii sularahas kui ka võlgu;

e) ladude, kontorite ja teiste ruumide üürimine ja üürile andmine;

f) seltsi varade valitsemine ja kindlustamine ning nende üle valvamine;

g) vekslite ja teiste tähtjaliste kohustuste väljandmine ja maksuks vastuvõtmine peakoosoleku poolt määratud piirides;

h) seltsi nimele tulnud vekslite diskonteerimine;

i) igasuguste lepingute tegemine seltsi nimel;

j) volikirjade andmine;

k) seaduslike aktide tegemine kinnisvarade rentimiseks, omandamiseks, võõrandamiseks ja pantimiseks;

l) juhatuskirja koostamine asjaajajatele-direktoritele ja esitamine kinnitamiseks nõukogule;

m) peakoosoleku kokkukutsumine ja üldse erandita kõigi seltsi puutuvate asjatoimetuste juhatamine ja korraldamine peakoosoleku poolt määratud piirides.

§ 28. Peakoosolek võib ise või võib volitada juhatust valida ühe või mitu asjaajajat-direktorit juhatusliikmete või kõrvaliste isikute hulgast ja neile tasu määrata oma heaksarvamise järgi. Juhatus annab tegevuse juhtnöörid asjaajajatele-direktoritele.

Asjaajajad-direktorid, kes ei kuulu juhatuse koosseisu, võtavad osa juhatuse koosolekutest ainult nõuandva häälega.

§ 29. Juhatus võib tarviduse korral ilma erilise volituseta ajada seltsi asju, samuti on juhatusel õigus selleks volitada üht juhatusliiget või kõrvalist isikut.

§ 30. Juhatus võib asjaajajat-direktorit volitada enda asemel talitama erilise volikirjaga kõigil neil

juhtudel, kus tarvilik juhatusliikmete üldine tegevus, välja arvatud allkirjade andmine aktsiatel. Juhatus vastutab kõigi nende korralduste eest, mis volinikud sellel alal ette võtavad.

§ 31. Seltsi kirjavahetus toimetatakse ühe juhatusliikme või asjaajaja-direktori allkirjaga. Vekslid, võlakohustused, pangatsekid, volikirjad, lepingud ja tsiviilõiguslikud aktid peavad olema alla kirjutatud vähemalt kahe juhatusliikme või ühe juhatusliikme ja asjaajaja-direktori poolt.

Rahasummade, kaupade ja muude väärtuste vastuvõtmiseks postilt, asutustest ja eraisikutelt on maksev ühe juhatusliikme või asjaajaja-direktori allkiri.

§ 32. Juhatus käib koos tarvidust mööda, kuid mitte harvem kui kord kuus. Juhatus koosolekud on otsusevõimelised, kui koos on üle poole juhatusliikmetest. Juhatus koosolekute üle kirjutatakse protokollid. Juhatus otsused tehakse hääleteenamusega, kui aga enamust ei saavutata, esitatakse küsimus nõukogule otsustamiseks.

§ 33. Juhatusliikmed täidavad oma kohuseid ja vastutavad üldiste seaduste ja määruste alusel.

Juhatusliikmeid võib peakoosoleku otsusel tagandada ka enne ametiaja lõppu.

§ 34. Nõukogus on 21 liiget, keda valitakse osanikkude hulgast ühingu peakoosoleku poolt kolmeks aastaks. Samas korras valitakse nõukogu liikmetele 10 kandidaati. Iga aasta langeb nõukogu liikmete hulgast välja $\frac{1}{3}$ liikmeid ja nende kandidaate, alul liisu läbi, hiljem valimisvanuse järgi. Väljalangenut võib valida tagasi.

§ 35. Nõukogu valib omale esimehe ja tema asetäitja ning protokollikirjutaja üheks aastaks.

§ 36. Nõukogu koosolekud kutsub kokku nõukogu esimees või tema asetäitja, kas oma äranägemise järgi või juhatuse või revisjonikomisjoni esimehe nõudmisel.

§ 37. Nõukogu koosolekud on otsusevõimelised, kui koos on vähemalt $\frac{1}{2}$ nõukogu liikmetest, nende hulgas nõukogu esimees või tema asemik.

§ 38. Nõukogu ülesandeks on:

a) juhatuse poolt koostatud aasta ülevaate kohta seisukoha võtmine, aasta eelarvete ja aruannete läbivaatamine enne esitamist peakoosolekule;

b) juhatuskirja kokkuseadmine juhatusele ja asjaajajate-direktorite juhatuskirja kinnitamine;

c) põhikirja muutmise ettepaneku tegemine peakoosolekule kus juhatuse või enda algatusel;

d) eelarve piiridest ülekulutuste küsimuse otsustamine;

e) rahaasutiste kindlaksmääramine, kus tulevad hoida seltsi vabad rahasummad;

f) kõigi küsimuste otsustamine, mis juhatus seltsi arenemiseks arvab tarviliku olevat esitada nõukogule või mis tulevad peakoosolekule otsustamisele;

h) nõukogul on õigus esitada kandidaate juhatusse;

i) antava krediidi ülemmäära kindlaksmääramine.

§ 39. Kõik küsimused nõukogu peakoosolekutel otsustatakse lihthäälteenamusega.

§ 40. Nõukogu koosolekute kohta koostatakse protokoll, millele kirjutavad alla kõik koosolekust osavõtjad.

§ 41. Nõukogu liikmeteks ja kandidaatideks võib valida osaniku, kelle nimel on vähemalt 3 osatähte, mis hoitakse alal ühingu kassas seni, kui valitud on ühingu nõukogus.

§ 42. Nõukogu liikmed vastutavad põhikirja või peakoosoleku määruste põhjal.

IV. Seltsi peakoosolekud.

§ 43. Peakoosolekud on korralised ja erakorralised. Korralised peakoosolekud möödunud aasta tegevuse aruande ja bilansi, järgneva aasta eelarve ja töökava läbivaatamiseks ja kinnitamiseks, aga ühtlasi ka revisjonikomisjoni, nõukogu ja juhatusliikmete valimiseks kutsutakse juhatuse poolt kokku igal aastal üks kord mitte hiljem kui maikuu. Erakorralised peakoosolekud kutsutakse kokku juhatuse enda äranägemisel või aktsionäride nõudmisel, kui viimaste aktsiad kokku moodustavad mitte vähem kui ühe kahekümnendiku põhikapitalist või revisjonikomisjoni nõudmisel. Peakoosoleku kokkukutsumise nõudmisel peab ära tähendatama punkti pealt arutusele võetavad asjad. Peakoosoleku kokkukutsumise nõudmise peab juhatus täide saatma mitte hiljem kui ühe kuu kestel, arvates nõude esitamise päevast.

§ 44. Peakoosolek otsustab kõik küsimused, mis põhikirja järgi seltsi asjaajamise ja tegevuse kohta käivad. Tingimata tulevad peakoosoleku otsustamisele:

a) juhatuse, nõukogu, revisjonikomisjoni ja likvideerimiskomisjoni liikmete valimine ja ametist tagandamine;

b) juhatusele antavate juhatuskirjade kinnitamine, täiendamine ja muutmine;

c) kulude eelarve, tuleva aasta tegevusplaani ja möödunud aasta bilansi ning aruande läbivaatamine ja kinnitamine;

d) möödunud aasta kasude jaotamine ja põhi- kapitali suuruse muutmine, tagavarakapitali suuruse äratarvitamine, põhikirja muutmise ja seltsi likvideerimise küsimuse otsustamine;

e) kinnisvarade omandamine, selle võõrandamine ja pantimine;

f) nõukogu ja revisjonikomisjoni kodukorra kinnitamine.

§ 45. Peakoosoleku kokkukutsumisest antakse teada mitte hiljem kui 14 päeva enne kokkukutsumise päeva. Teadaandes tähendatakse punkti- pealselt ära:

a) peakoosoleku kokkukutsumise päev ja tund;

b) ruum, kus koosolekut kavatsetakse pidada ja

c) otsustamisele tulevad küsimused.

Eraldi sellest aktsionärid kutsutakse peakoosolekule postiga saadetud kutsetähtede läbi tähitud saadetises, juhatuse raamatutes tähendatud aadresside järgi.

§ 46. Juhatuse aruanded arutusele võetavate küsimuste kohta tulevad tarvilisel arvul valmistada ja vähemalt seitse päeva enne peakoosolekut aktsionäridele anda läbivaatamiseks nende nõudmisel.

§ 47. Peakoosolekule läbivaatamiseks esitatud asju ei panda ette muul teel kui üksnes juhatuse kaudu; aktsionärid, kes tahavad esitada peakoosolekule mingisugust ettepanekut, peavad selles asjas pöörama juhatuse poole mitte hiljem kui 7 päeva enne peakoosolekut. Kui ettepanek aktsionäride poolt tehtud, kelle aktsiate koguhulk ei ole vähem kui $\frac{1}{20}$ põhikapitalist, siis juhatus on kohustatud igal juhul niisugust ettepanekut lähemale koosolekule andma edasi oma arvamusega.

§ 48. Iga aktsionär võib võtta osa peakoosolekul asjade arutamise eest isiklikult või usaldusmeeste kaudu; viimasel juhul tuleb teatada sellest juhatusele. Usaldusmeheks võib olla ainult aktsionär ja ühel isikul ei tohi olla rohkem kui viis volikirja. Peakoosolekute otsuste tegemisest võtavad osa hääleõiguslikud aktsionärid või nende usaldusmehed.

§ 49. Iga aktsia annab ühe hääle, kuid ühel aktsionäril ei või olla rohkem hääli ühes teiste aktsionäride volikirjadega kui $\frac{1}{50}$ aktsiakapitalist seda lubab.

§ 50. Nimeliste aktsiate omanikel on peakoosolekul hääleõigus ainult sel juhul, kui aktsiad juhatuse raamatusse vähemalt 7 päeva enne peakoosolekut sisse kirjutatud, kusjuures peakoosolekust osavõtmiseks ei nõuta nimeliste aktsiate ettenäitamist. Nimeta aktsiate omanikel on hääleõigus, kui nende aktsiad vähemalt 7 päeva enne peakoosolekut juhatusele ette on näidatud. Aktsiate asemel võib näidata ette tunnistuse aktsiate hoiuleandmise kohta Eesti kui ka välismaa krediitiasu-

tistesse, mis on valitud välja aktsionäride peakoosoleku poolt ja heaks kiidetud Majandusministri poolt.

Hoiutunnistuses peavad olema tähendatud aktsiate numbrid.

§ 51. Aktsionärid, kes juhatuse, revisjonikomisjoni või likvideerimiskomisjoni liikmed, kaotavad hääleõiguse (isiklikult kui ka teiste usaldusmeestena) niisuguste küsimuste otsustamisel, mis puutuvad nende vastutusele võtmisse ja nende poolt allakirjutatud aruannete kinnitamisest. Lepingu tegemisel isikuga, kes ise kuulub aktsionäride hulka, ei ole sarnasel isikul peakoosolekul hääleõigust selles küsimusas niihästi isiklikult kui ka teiste usaldusmehena.

§ 52. Jäevad aktsiad päranduse või mõnel muul teel mitme isiku ühiseks omanduseks, siis antakse hääleõigus peakoosolekul ainult ühele isikule nende hulgast, nende endi valikul. Valituse, seltskondlikud ja eraasutusd, seltsid ja ühingu võtavad osa peakoosolekutest harilikus korras oma seaduslike esindajate kaudu.

§ 53. Aktsionäride nimekirja, kellel õigus koosolekust hääleõigusega osa võtta, seab kokku juhatus, märkides nimekirja aktsiate numbrid, ja paneb välja juhatuse ruumesse neli päeva enne peakoosolekut. Nõudmise peale antakse igale aktsionärile nimekirjast ära kiri.

§ 54. Enne peakoosoleku avamist vaatab revisjonikomisjon läbi juhatuse poolt koostatud aktsionäride nimekirja (§ 53), kui aga aktsionärid mitte vähem kui $\frac{1}{20}$ põhikapitali esitusega nõua-

vad, siis tuleb läbi vaadata nimetatud nimekiri ka koosolekul; läbivaatamist sarnasel korral toimivad aktsionäride poolt valitud isikud, mitte vähem kui kolm, nende hulgas peab vähemalt üks sellest grupist olema, kes nimekirja läbivaatamist nõudis.

§ 55. Peakosoleku avab juhatuse esimees või tema asetäitja. Esimese peakosoleku avab üks asutajatest. Pärast koosoleku avamist hääleõiguslikud aktsionärid valivad endi seast juhataja. Peakosoleku juhatajal pole õigust ettepanud asjade arutamist enda heaksarvamise järgi edasi lükata.

§ 56. Peakosolekud on otsusevõimelised, kui koosolekule ilmunud aktsionäride või nende usaldusmeeste läbi on esindatud mitte vähem kui $\frac{1}{5}$ põhikapitalist. Kinnisvara omandamise, pantimise ja võõrandamise, põhikapitali suurendamise või vähendamise, põhikirja muutmise ja seltsi likvideerimise küsimuste otsustamiseks nõutakse aktsionäride või nende usaldusmeeste arvu, kes esindavad vähemalt $\frac{1}{2}$ põhikapitalist.

§ 57. Peakosolek teeb oma otsused $\frac{3}{4}$ häälteenamusega. Kui koosolekule kokkutulnud aktsionärid või nende volinikud põhikapitalist niisugust osa ei esinda, mille juures peakosolek on otsusevõimeline (§ 56), või kui seaduslikult otsusevõimelisel koosolekul küsimuste hääletamisel otsused ei saa nõutavat lihthäälteenamust, siis avaldatakse mitte hiljem kui nelja päeva jooksul § 36 määruse alusel üleskutse teiskordsele peakosolekule, mis kutsutakse kokku mitte varem

kui 14 päeva pärast, arvates kuulutuse päevast. See peakoosolek tunnistatakse maksvaks ja tema otsused lõplikuks, sellele vaatamata, kui suure osa moodustab kokkutulnud aktsionäride või nende volinike esindatud aktsiate koguhulk; seda on juhatus kohustatud teatama aktsionäridele juba koosolekule kutsumise kirjas. Niisugusel teiskordsel koosolekul võib arutusele võtta ainult neid küsimusi, mis olid endise mitteotsusevõimelise koosoleku päevakorras, või mis jäid otsustamata esialgsel koosolekul. See teiskordne koosolek teeb oma otsused lihthäälteenamusega.

§ 58. Kui aktsionär ei ole nõus enamuse arvamiseга, siis tohib ta esitada eriarvamise, mis võetakse ka peakoosoleku protokollile. Seitsme päeva kestel võib aktsionär, kes eriarvamise avaldanud, selle kohta ette panna lähemaid selletusi protokollile lisaks.

§ 59. Häälletamine peakoosolekul sünnib kinniselt ka siis, kui selleks avaldab soovi vähemalt üks hääleõiguslikest aktsionäridest. Kinnisel hääletamisel toimitakse juhatuse, revisjoni- ja likvideerimiskomisjoni liikmete valimisi ja otsustatakse nende vastutusele võtmise küsimusi.

§ 60. Peakoosolekul vastuvõetud otsused on maksvad kõigi aktsionäride kohta, ka nende kohta, kes puudusid koosolekult.

§ 61. Peakoosolekul läbivaatamisel ja otsustamisel olnud asjade kohta kirjutatakse protokoll. Otsuse ülestähendamisel märgitakse juurde, missuguse häälteenamusega otsused võeti vastu ja missugused eriarvamised avaldati. Protokollile

kirjutab alla isik, keda koosoleku juhataja aktsionäride või kõrvaliste isikute hulgast kutsub; koosoleku juhataja vastutab selle eest, et protokollid arutustega ja otsustega käivad kokku. Protokollid tunnistavad oma allkirjaga õigeks koosoleku juhataja, samuti ka teised aktsionärid nende soovikohaselt, mitte vähem kui kolm isikut. Juhatuse poolt õigeks tunnistatud protokollide ja eriarvamuste ning kõigi muude lisanduste ära kirjad antakse välja igale aktsionäriale tema soovil.

V. Aruandmine seltsi tegevusest, kasu jaotamine ja dividendide väljaandmine.

§ 62. Seltsi aruandeaasta loetakse 1. jaanuarist kuni 31. detsembrini. Korralisele peakoosolekule ettepanemiseks ja läbivaatamiseks seab juhatus igal aastal täielise aruande seltsi tegevuse kohta kokku, mis sisaldab tulude ja kulude arve ning kõigi summade bilansi. Aruande ja bilansi lehed jagatakse välja seltsi juhatuse kontoris soovikorral kõigile aktsionäridele kahe nädala kestel enne peakoosolekut.

§ 63. Aruandes peavad olema järgmised üksikasjalised peaosad:

a) põhikapitali seisukord, eraldi tähendatud, missugune kapital sularahas sisse makstud ja aktiatega seltsi poolt omandatud varanduste eest välja antud, samuti ka tagavara- ja varanduste väärtuste kustutuse kapitalid, kusjuures protsentpaberites seisvad seltsi kapitalid väärtpaberite ostuhinnast mitte kõrgemalt ei tule üles tähendada,

on aga bilansi koostamise päeval börsihind madalam, ostubinnast, siis tähendatakse paberite hind aruandepäeva börsikursi järgi:

b) üldine sissetuleku ja väljamineku arve aja eest, mille kohta käib aruanne;

c) arve seltsi puhta varanduse ja tema tagavarade kohta;

d) arve seltsi teenijate palkade ja juhatuskulude kohta;

e) võlgade arve, mis seltsil saada teistelt isikutelt ja mis seltsil enesel maksta viimastele;

f) kasude ja kahjude arve;

g) puhaskasu arve ja ettepanek tema jaotamise kohta;

h) amortisatsiooni arve.

§ 64. Seltsi iga-aastase aruande ja bilansi revideerimiseks valitakse järgnevas aastaks revisjonikomisjon mitte vähem kui kolmest aktsionärist, kes ei ole juhatusliikmed ja ei seisa seltsi ametis. Aktsionärid, kes esindavad ühe viiendiku osa kõigist peakoosolekul ettepannud aktsiatest, võivad ühe revisjonikomisjoni liikme valida, kuna nad siis teiste revisjonikomisjoni liikmete valimisest osa ei võta. Asjaajajaid-direktoreid ja juhatusliikmeid ei või peale ametist lahkumist kahe aasta kestel valida revisjonikomisjoni liikmeks. Revisjonikomisjon võib peakoosoleku loaga kutsuda oma tegevuse juurde eksperte. Revisjonikomisjon on kohustatud üle vaatama mitte hiljem kui üks kuu enne peakoosolekut kassat ja kapitali ja kõiki aruandeid ja raamatute bilanssi puutuvaid arveid, dokumente ja üldse revideerima

seltsi tegevust. Peale aruande ja bilansi revideerimist revisjonikomisjon esitab otsuse nendē kohta juhatusesele, kes selle ühes seletustega revisjonikomisjoni poolt tehtud märkuste kohta ette kannab peakoosolekule. Revisjonikomisjonil on õigus üle vaadata ja revideerida kohapeal kõike seltsi varandust ja aasta jooksul tehtud töid ja väljandmisi. Selle täidesaatmiseks peab juhatus andma revisjonikomisjonile kõik tarvilised vahendid. Revisjonikomisjoni alla käib seltsi töökava ja järgneva aasta eelarve läbivaatamine, mille juhatus esitab peakoosolekule komisjoni otsusega. Revisjonikomisjon võib nõuda tarvilisel korral seltsi juhatuselt erakorralise peakoosoleku kokkukutsumist. Revisjonikomisjon peab oma koosolekute kohta täielised protokollid, kuhu võetakse üles kõik arutusele võetud asjad ja üksikute liikmete poolt avaldatud eriarvamised. Revisjonikomisjoni protokollid, kõik aruanded ja otsused paneb juhatus ette lähemale peakoosolekule oma poolsete seletustega.

§ 65. Pärast peakoosoleku poolt kinnitamist saadetakse aruanne kahes eksemplaris ühes bilansiga Majandusministrile.

§ 66. Pärast aruande kinnitamist määratakse, siis kui on ülejääki peale kulude ja kahjude katmist, viimasest vähemalt 5% tagavarakapitali ja peakoosoleku heaksarvamise järgi liikuva varanduse esialgse väärtuse kustutamiseks. Ülejääv summa, kui sellest tasurahad juhatusliikmetele ja teenijatele maha arvatud, jääb peakoosoleku jaotada, kusjuures peakoosolek peab määrama

oma kasudest toetussummad erakaubanduse edendamiseks.

§ 67. Tagavarakapitali suurendamine on kohustav seni kuni see kasvab seltsi põhikapitali suuruseks. Suurendamist uuendatakse, kui tagavarakapital või osa temast ära tarvitatakse.

§ 68. Tagavarakapital määratakse ainult ettenägemata kulude katteks. Tagavarakapitali võib tarvitada ainult peakoosoleku loaga.

§ 69. Dividendi väljaandmise koha ja aja juhatus annab üldiselt teada.

§ 70. Kui dividendi pole nõutud välja kümne aasta kestel, siis langeb ta seltsi omanduseks. Dividendisummalt, mida pole välja võetud õigel ajal, ei maksta protsente.

VI. Seltsi vastutus ja tegevuse lõpetamine.

§ 71. Selts on vastutav tema päralt oleva varanduse piirides. Sel põhjusel vastutab iga aktsionär seltsi ettevõtete nurjumise või seltsi vastu avaldatud nõudmiste puhul ainult oma sissemaksuga mis on saanud seltsi omanduseks. Peale selle ei nõuta aktsionäridelt seltsi asjades mingit isiklikku vastutust ega täiendavat maksu.

§ 72. Seltsi tegevuse tähtaeg on kindlaks määramata. Seltsi tegevuse lõpetamine võib sündida peakoosoleku otsuse põhjal järgmistel peale § 13 tähendatud juhtudel:

1) kui tunnistatakse tarvilikuks tegevuse lõpetamine asjade käigu järgi;

2) kui bilansi järgi selgub poole põhikapitali kaotus ja aktsionärid ei kata seda aasta jooksul peale aruande kinnitamist, mil tuli ilmsiks põhikapitali kaotus.

Kui poole põhikapitali kaotuse korral aktsionäride enamus avaldab soovi kaotust kinni katta ja mõni aktsionäridest selles paragrahvis nimetatud tähtaja kestel ei tasu oma osamaksu täiendavat summat, siis tunnistatakse need aktsiad hävitatuks ja antakse teada sellest avalikult; samade aktsiate asemele valmistatakse uued aktsiad samade numbrite all, mida seltsi juhatus edasi müüb. Nimetatud aktsiate müügisummast, kust arvatud maha müügi- ja kuulutusekulud, võetakse osa, mis tarvis osamaksu täiendamiseks — põhikapitali täiendamiseks, kuna hävitatud aktsiate omanikele antakse tagasi ülejäänud summa.

§ 73. Seltsi lõpetamise korral valib peakoosolek enda keskelt likvideerimiskomisjoni, mis koosneb vähemalt kolmest isikust, määrab Majandusministri kinnitusel komisjoni asukoha ja nimetab seltsi asjade likvideerimise korra. Likvideerimiskomisjoni asukohta võib muuta peakoosoleku otsusel ja Majandusministri kinnitusel. Likvideerimiskomisjon võtab vastu asjaajamise juhatuselt, kutsub kokku kuulutuste ja kutsesedelite kaudu kõik seltsi võlausaldajad, võtab käsile kõik abinõud nende täieliseks rahuldamiseks, realiseerib seltsi varanduse ja astub läbirääkimistesse ja kokkulepetesse peakoosoleku otsusel kolmandate isikutega. Kõik võlausaldajatele väljamaksmiseks ja vaidlusnõudmiste täielise rahuldamise kindlustuseks määratud rahasummad kannab likvideeri-

miskomisjõn hoiule krediidasutistesse võlausaldajate arvele. Kuni selle ajani ei või aktsionäridele sooritada väljamaksusid ülejäävatest summadest. Likvideerimiskomisjõn esitab oma tegevuse kohta aruande peakoosolekule viimase poolt kindlaksmääratud tähtaegade kestel ja peale selle veel eraldi üldise aruande likvideerimise lõpul. Kui likvideerimise lõpetamise puhul mitte kõik võlausaldajatele väljamaksmiseks määratud summad pole välja makstud nende ilmumata jäämise pärast, siis peakoosolek otsustab, kuhu need summad tulevad kanda ja mis nendega teha, kui omanik neid ei ilmu nõudma enne tähtaja vananemise lõppu.

§ 74. Niihästi likvideerimise algusest kui ka tema lõpetamisest antakse teada Majandusministrile ühes järgnevate korraldustega ja seletustega — esimesel korral juhatause, aga viimasel korral likvideerimiskomisjõni poolt ja sellest teatatakse aktsionäridele ja isikutele kellesse seltsi asjad puutuvad.

§ 75. Kõigil juhtudel, mis pole ette nähtud käesolevas põhikirjas, käib selts aktsiaettevõtete jaoks praegu maksvate ja edaspidi väljaantavate seaduste ja määruste järgi.

Siseministri 28. juuni 1937 otsusel on aktsiaselts „Eesti Kaupmeeste Majanduskeskus“ (EKM) kantud Siseministeeriumi üldosakonna ühingute, seltside ja nende liitude registrisse nr. 5517 all.

Tallinnas, 3. juulil 1937.

